

1. Język polski

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy
- reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)

CZYTANIE

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji
- rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie
- wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost
- odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie
- rozumie ogólny sens czytanych utworów
- czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym
- stara się poprawnie akcentować wyrazy
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje część i składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami
- rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis
- wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu

DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE

- wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny
- potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym
- pod kierunkiem nauczyciela odszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych i sprawdza użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- mówi o swoich reakcjach czytelniczych
- dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce
- z pomocą nauczyciela wskazuje apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy
- zna pojęcia: *autor*, *adresat* i *bohater wiersza*
- odróżnia teksty użytkowe od literackich
- odróżnia utwory pisane wierszem i prozą
- krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)
- rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, podaje pomocą

- nauczyciela ich główne cechy
- zna pojęcie *morał*, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela
- zna pojęcia: *wers*, *zwrotka*, *rym*, *refren*, *rytm*
- wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury
- przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie
- formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym
- mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- wyraża wprost swoje intencje
- w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp.
- wygłasza tekst utworu z pamięci
- posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)
- stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy
- składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry

PISANIE

- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropek przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu
- poprawnie zapisuje głoski miękkie
- zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó–u, rz–ż, ch–h
- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami
- odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
- zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, notatki, streszczenia

- z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę i streszczenie
- pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń
- tworzy kilkuzdaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu
- stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- stara się, by wypowiedzi były czytelne
- konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one poprawne pod względem językowym
- przepisuje cytaty w cudzysłowie

III. Kształcenie językowe

Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się stworzyć poprawne związki wyrazowe)
- składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone i równoważnik zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika
- fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na *-no*, *-to*), przyimek, partykułę i wykrzyknik
- fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować

2. Matematyka

Dział I. Liczby naturalne

Uczeń:

- Dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie 200
- stosuje rozdzielność mnożenia względem dodawania i odejmowania przy mnożeniu liczb dwucyfrowych przez jednocyfrowe

- mnoży i dzieli liczby zakończone zerami
- zapisuje iloczyn tych samych czynników w postaci potęgi oraz zapisuje potęgę w postaci iloczynu
- oblicza kwadraty i sześciany liczb
- oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego złożonego z dwóch lub trzech działań i nawiasów
- zna cyfry rzymskie (I, V, X, L, C, D, M)
- zapisuje cyframi arabskimi liczby zapisane cyframi rzymskimi oraz cyframi rzymskimi liczby zapisane cyframi arabskimi (w zakresie do 3000)
- dodaje, odejmuje i mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe
- wykonuje dzielenie z resztą
- zna i stosuje cechy podzielności przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100
- rozpoznaje liczby pierwsze
- zapisuje liczbę dwucyfrową w postaci iloczynu czynników pierwszych
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby jedno i dwucyfrowe
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia pisemnego

Dział II. Figury geometryczne

Uczeń:

- rysuje i oznacza prostą, półprostą i odcinek
- wskazuje i rysuje proste (odcinki) równoległe i prostopadłe
- rozpoznaje, wskazuje i rysuje kąty proste, pełne, półpełne, ostre, rozwarte i wklęsłe
- rozpoznaje i nazywa kąty przyległe i wierzchołkowe
- posługuje się kątomierzem do mierzenia kątów
- rysuje kąty o mierze mniejszej niż 180°
- stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta
- wykorzystuje twierdzenie o sumie kątów w czworokącie do obliczania kątów czworokąta
- rozpoznaje trójkąt ostrokątny, prostokątny i rozwartokątny oraz trójkąt równoboczny, równoramienny i różnoboczny
- rozpoznaje, nazywa i rysuje różne rodzaje trójkątów i czworokątów
- rysuje wysokości w trójkątach i czworokątach
- wskazuje boki prostopadłe, boki równoległe, przekątne w prostokątach i równoległobokach
- oblicza obwody trójkątów i czworokątów

- oblicza miary kątów w równoległobokach i trapezach
- rozwiązuje typowe zadania dotyczące trójkątów i czworokątów

Dział III. Ułamki zwykłe

- zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe i ułamki niewłaściwe na liczby mieszane
- porównuje ułamki o takich samych mianownikach lub o takich samych licznikach
- rozszerza ułamki do wskazanego mianownika lub licznika
- skraca ułamki
- sprowadza ułamki do wspólnego mianownika
- dodaje i odejmuje ułamki i liczby mieszane o tych samych i różnych mianownikach
- mnoży ułamek i liczbę mieszaną przez liczbę naturalną z wykorzystaniem skracania przy mnożeniu
- oblicza ułamek liczby naturalnej
- mnoży ułamki i liczby mieszane, stosując przy tym skracanie
- znajduje odwrotności ułamków, liczb naturalnych i liczb mieszanych
- dzieli ułamki i liczby mieszane, stosując przy tym skracanie
- oblicza wartości wyrażeń zawierających dwa lub trzy działania na ułamkach i liczbach mieszanych

Dział IV. Ułamki dziesiętne

- zapisuje ułamek dziesiętny w postaci ułamka zwykłego a ułamek zwykły w postaci dziesiętnego
- odczytuje i zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej
- porównuje ułamki dziesiętne
- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci i sposobem pisemnym
- mnoży i dzieli w pamięci ułamki dziesiętne przez liczbę naturalną oraz przez 10, 100, 1000...
- mnoży i dzieli pisemnie ułamki dziesiętne
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych
- zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego
- zamienia jednostki zapisane ułamkiem dziesiętnym na mniejsze i odwrotnie

Dział V. Pola figur

- oblicza pole prostokąta i równoległoboku
- oblicza pole rombu z wykorzystaniem długości przekątnych
- oblicza pole trójkąta o danych bokach i wysokości
- oblicza pole trapezu o danych podstawach i danej wysokości
- wyraża pole powierzchni figury o danych wymiarach w różnych jednostkach (bez zamiany)
- rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem jednostek pola

Dział VI. Matematyka i my

- oblicza godzinę po upływie podanego czasu od podanej godziny
- oblicza datę po upływie podanej liczby dni od podanego dnia
- rozwiązuje proste zadania dotyczące czasu z wykorzystaniem informacji podanych w tabelach i kalendarzu
- zamienia jednostki masy
- oblicza koszt zakupu przy podanej cenie za kilogram lub metr
- oblicza średnią arytmetyczną dwóch lub trzech liczb naturalnych
- wyznacza liczbę przeciwną do danej
- odczytuje i zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej
- porównuje dwie liczby całkowite
- oblicza sumę kilku liczb całkowitych jedno- lub dwucyfrowych
- oblicza różnicę między temperaturami wyrażonymi za pomocą liczb całkowitych korzystając z osi liczbowej, oblicza o ile różnią się liczby całkowite
- rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb całkowitych

Dział VII. Figury przestrzenne

- rozróżnia i nazywa graniastosłupy, ostrosłupy, prostopadłościany, kule, walce i stożki
- rozróżnia i wskazuje krawędzie, wierzchołki, ściany boczne, podstawy brył
- podaje liczbę krawędzi, wierzchołków i ścian graniastosłupów i ostrosłupów
- rysuje rzuty prostopadłościanów, graniastosłupów i ostrosłupów
- oblicza objętości brył zbudowanych z sześcianów jednostkowych
- oblicza objętość prostopadłościanu i sześcianu
- rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem objętości prostopadłościanów
- rozpoznaje siatki graniastosłupów

3. Język angielski

Niezbędne wymagania edukacyjne uwzględniające wszystkie sprawności językowe :

Ocena dopuszczająca:

- Uczeń wykazuje znaczne braki w opanowaniu słownictwa.
- Wypowiedzi ustne zawierają liczne błędy gramatyczno-składniowe, budowane są nieporadnie, ale zachowują pewien stopień komunikatywności.
- Uczeń wykazuje problemy ze zrozumieniem wypowiedzi w języku obcym. Potrafi na nie zareagować samodzielnie jedynie po długim namyśle lub przy znacznym naprowadzeniu ze strony nauczyciela.
- Uczeń wykazuje duży brak płynności czytania, popełnia sporo błędów fonetycznych zakłócających zrozumienie tekstu. Zawarte w tekście słownictwo uczeń kojarzy wyłącznie biernie (z kontekstu).
- Wypowiedzi pisemne ucznia zawierają liczne błędy gramatyczne, składniowe, kompozycyjne oraz dotyczące formy wypowiedzi. Brak jest samodzielności w doborze środków leksykalnych (konieczna pomoc w postaci słownika lub nauczyciela). Wypowiedź jest jednak komunikatywna.

4. Biologia

Organizacja i chemizm życia.

Uczeń:

- przedstawia hierarchiczną organizację budowy organizmów;
- dokonuje obserwacji mikroskopowych komórki (podstawowej jednostki życia), rozpoznaje (pod mikroskopem, na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu) podstawowe elementy budowy komórki (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, chloroplast, mitochondrium, wakuola, ściana komórkowa) i przedstawia ich funkcje;
- porównuje budowę komórki bakterii, roślin i zwierząt, wskazując cechy umożliwiające ich rozróżnianie;
- przedstawia istotę fotosyntezy jako jednego ze sposobów odżywiania się organizmów

- (substraty, produkty i warunki przebiegu procesu) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie
- wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy;
- przedstawia oddychanie tlenowe i fermentację jako sposoby uwalniania energii potrzebnej
- do życia (substraty, produkty i warunki przebiegu procesów) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla;
- przedstawia czynności życiowe organizmów.

Różnorodność życia.

Klasyfikacja organizmów.

Uczeń:

- przedstawia zasady systemu klasyfikacji biologicznej;
- przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do odpowiedniego królestwa.

1. Wirusy – bezkomórkowe formy materii.

Uczeń:

- uzasadnia, dlaczego wirusy nie są organizmami;
- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS).

2. Bakterie – organizmy jednokomórkowe.

Uczeń:

- podaje miejsca występowania bakterii;
- przedstawia czynności życiowe bakterii;
- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza);
- wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka.

4. Różnorodność i jedność roślin:

1. Mchy

Uczeń:

- dokonuje obserwacji przedstawicieli mchów (zdjęcia, ryciny, okazy żywe) i przedstawia cechy ich budowy zewnętrznej,
- na podstawie obecności charakterystycznych cech identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela mchów;

2. Paprociowe

Uczeń:

- dokonuje obserwacji przedstawicieli paprociowych (zdjęcia, ryciny, okazy żywe) oraz
- przedstawia cechy ich budowy zewnętrznej,
- na podstawie obecności charakterystycznych cech identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela paprociowych,
- wyjaśnia znaczenie paprociowych, w przyrodzie;

3. Rośliny nagonasienne

Uczeń:

- przedstawia cechy budowy zewnętrznej rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny,
- rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew nagonasiennych,
- wyjaśnia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka;

4. Rośliny okrytonasienne

Uczeń:

- a) rozróżnia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa),
- b) dokonuje obserwacji rośliny okrytonasiennej (zdjęcia, ryciny, okazy żywe); rozpoznaje jej organy i określa ich funkcje (korzeń, łodyga, liść, kwiat, owoc),
- c) rozróżnia elementy budowy kwiatu i określa ich funkcje w rozmnażaniu płciowym,

- d) planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranego czynnika środowiska (temperatura, dostęp światła lub wody) na proces kiełkowania nasion,
 - e) przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się nasion,
 - f) rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew liściastych,
 - g) przedstawia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie i dla człowieka.
- 5) uczeń identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela jednej z grup wymienionych w pkt 1–4 na podstawie jego cech morfologicznych.

5. Grzyby – organizmy cudzożywne.

Uczeń:

- przedstawia środowiska życia grzybów (w tym grzybów porostowych);
- wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów;
- wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe);
- przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (odżywianie, oddychanie);
- przedstawia znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka.

5. Historia

Uczeń:

- lokalizuje w przestrzeni i porządkuje chronologicznie omawiane wydarzenia i obszary, korzysta z określeń czasu historycznego rok, wiek, tysiąclecie, epoka, okres p.n.e., okres n.e., charakteryzuje dokonania, cywilizacji starożytnych i mieszkańców Europy, w tym Polski, ze szczególnym uwzględnieniem Mieszka I, Bolesława Chrobrego, książąt dzielnicowych i Kazimierza Wielkiego.
- posługuje się pojęciami historycznymi związanymi z tymi dokonaniem, na przykładach z historii starożytności i średniowiecza, opisuje ciągłość i zmiany w życiu ludzi i rozwoju cywilizacji,
- w źródłach odnajduje informacje, odróżnia je od opinii,
- podejmuje próby samodzielnej wypowiedzi ustnej i pisemnej.

6. Geografia

Uczeń:

- wymienia elementy mapy, wyjaśnia znaczenie terminów: *wysokość bezwzględna*, *wysokość względna*
- odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych odczytuje informacje z planu miasta
- wskazuje i omawia położenie wybranych krain geograficznych na mapie Pobrzeże Słowińskie, Pojezierze Mazurskie, Nizina Mazowiecka, Wyżyna Śląska, Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Wyżyna Lubelska, Tatry.
- wymienia główne elementy środowiska geograficznego występujące w danym regionie;
- wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne i krajobrazowe Ziemi
- wskazuje na mapie fizycznej świata obszary występowania wilgotnych lasów równikowych; lasów strefy umiarkowanej; sawanny i stepy; gorących i lodowych pustyń; krajobrazu śródziemnomorskiego; tajgi i tundry, krajobraz wysokogórski, wymienia typowe dla nich gatunki roślin i zwierząt
- wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe
- wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie, wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych

7. Muzyka

Program: „Lekcja muzyki” – Nowa Era

Umiejętności wykonawcze:

- Śpiewanie piosenek jednogłosowych z pamięci, z pomocą nauczyciela.
- Gra na flecie prostym prostych melodii i kolęd z pomocą nauczyciela.
- Rytmizacja prostych tekstów.
- Wykonywanie prostych ćwiczeń rytmicznych.

Wiedza muzyczna

- Znajomość gamy C-dur (nazwy literowe i solmizacyjne).

- Rozpoznawanie wartości rytmicznych nut i pauz.
- Znajomość głosów wokalnych i ich podziału.
- Wiedza o dzieciństwie i twórczości Fryderyka Chopina.
- Znajomość polskich tańców narodowych.
- Rozumienie formy muzycznej AB.
- Znajomość podstawowych terminów muzycznych.

Odbiór muzyki

- Rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów.
- Rozpoznawanie polskich tańców narodowych w słuchanych utworach.
- Wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. rysunek, opowiadanie).

Postawa ucznia

- Systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
- Przygotowanie do lekcji (dopuszczalne sporadyczne nieprzygotowanie).
- Samodzielna praca z pomocą nauczyciela w razie trudności.

8. Technika

Oceniając osiągnięcia ucznia, nauczyciel zwraca uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenianie poziomu opanowania treści programowych

**Ocena
celująca**

**Zakres opanowanych treści programowych
Uczeń:**

- pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i

poprawnie pod względem merytorycznym;
• opanował wymaganą wiedzę i umiejętności,
wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji;
• podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.

bardzo dobra

Uczeń:

- pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym;
- wykonuje działania techniczne w odpowiednio zorganizowanym miejscu pracy i z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa.

dobra

Uczeń:

- podczas pracy na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów;
- w czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku pracy

dostateczna

Uczeń:

- pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób;
- treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.

dopuszczająca

Uczeń:

- z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania;
- na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej;
- pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.

niedostateczna

Uczeń:

- nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia;
- w trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania;
- przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne

9. Plastyka

W klasie V uczniowie poznają kolejne elementy języka sztuki, takie jak: kontrasty barwne, kompozycja plastyczna i jej rodzaje, akcent kolorystyczny, faktura, perspektywa. Uczą się rozróżniać tradycyjne dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, rzeźbę, architekturę i grafikę. Mają sposobność przyjrzenia się rozwojowi także tych dziedzin na przestrzeni dziejów.

Podczas lekcji podejmują działania plastyczne związane z poznawaniem poszczególnych zagadnień. Ćwiczenia praktyczne wykonywać będą przy użyciu różnorodnych technik plastycznych, zarówno rysunkowych, jak i malarskich. Uczniowie na lekcjach plastyki będą rozwijać wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Podstawowe wymagania edukacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia, co to jest **faktura** ,
- określa rodzaj faktury w dziełach różnych dyscyplin plastycznych ,
- ukazuje fakturę w pracach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest **forma**,
- odróżnia formę płaską od formy przestrzennej,
- rozróżnia rodzaje form w otaczającym świecie,
- stosuje różnorodne formy w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest **kompozycja plastyczna**,
- wymienia zasady harmonijnej kompozycji,
- podaje rodzaje kompozycji,
- określa rodzaj kompozycji w wybranych reprodukcjach,
- wykonuje pracę z wykorzystaniem wybranej kompozycji,
- tłumaczy, co to jest **perspektywa**,
- wymienia rodzaje perspektywy,
- wyjaśnia rolę perspektywy w dziele sztuki,
- określa formy twórczości,
- rozpoznaje najbardziej **znane dzieła sztuki**,
- wymienia charakterystyczne **cechy rysunku** jako dyscypliny plastycznej,
- podaje funkcje szkicu,
- używa właściwych przyborów rysunkowych do zadanego tematu,
- organizuje warsztat pracy przy wykonywaniu prac rysunkowych,
- posługuje się szkicem jako wstępnym etapem do właściwej pracy,
- charakteryzuje **malarstwo** jako dyscyplinę plastyczną,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od malarstwa abstrakcyjnego,
- używa właściwych przyborów malarskich do zadanego tematu,

- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstwa,
- organizuje warsztat pracy przy malowaniu prac, maluje pracę na określony temat.

10. Wychowanie fizyczne

1. Informacje ogólne

- Przedmiot: Wychowanie fizyczne
- Nauczyciel: Elżbieta Ozga, Beata Kuś
- Klasa: 5 SP
- Podręcznik / materiały dydaktyczne: Program nauczania wychowania fizycznego według nowej podstawy programowej dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – Krzysztof Warchoń

2. Możliwe formy sprawdzania osiągnięć ucznia

- Testy ruchowe
- Odpowiedzi ustne
- Projekty indywidualne i zespołowe

3. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia niezbędne do klasyfikacji

- minimum jeden test z gier zespołowych
- minimum jeden test z lekkoatletyki
- minimum jeden test z zadań ogólnorozwojowych
- minimum jedna ocena z aktywności

4. Zasady oceniania

- wszystkie oceny są wagi 1
- ocena za aktywne uczestnictwo w zajęciach wychowania fizycznego w półroczu z wagą 2
- nieprzygotowanie do lekcji możliwe jest 3 razy w półroczu, nieprzygotowanie można dostać za brak stroju do zajęć, brak zwolnienia z lekcji. Nieprzygotowanie musi być zgłoszone przed lekcją. Nieprzygotowanie jest odnotowywane
- uczeń w półroczu musi uzyskać minimum 4 oceny z obowiązkowych form sprawdzania osiągnięć

5. Poziomy wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny

Kryteria oceniania na podstawie programu nauczania „PROGRAM NAUCZANIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WEDŁUG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH” – Krzysztof Warchoń

Zasady oceniania z wychowania fizycznego

- Ocenianie z wychowania fizycznego jest zgodne z statutem szkoły
- Ocena półroczna lub roczna ustalana jest na podstawie ocen cząstkowych za określony poziom:
 - wiadomości,
 - umiejętności,
 - kompetencji społecznych, uzyskanych w procesie szkolnego wychowania fizycznego.
- Ocena półroczna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
- Przy ustalaniu oceny półrocznej i rocznej uwzględnia się przede wszystkim wysiłek ucznia, wynikający z realizacji programu nauczania, a także systematyczny i aktywny udział w lekcjach wychowania fizycznego.
- Ocena może zostać podniesiona za dodatkową aktywność ucznia, np.:
 - udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych,
 - udział w zawodach sportowych, turniejach, rozgrywkach pozaszkolnych,
 - udokumentowana aktywność fizyczna ucznia poza szkołą
- Podniesienie oceny półrocznej lub rocznej z wychowania fizycznego może nastąpić tylko o jeden stopień.
- Ocena za dodatkową aktywność ucznia wystawiana jest dwa razy w roku szkolnym – na koniec I i II półrocza.
- Szkolne ocenianie z wychowania fizycznego ma pełnić funkcję motywującą, zachęcając młodzież do aktywności fizycznej zarówno obecnie, jak i w przyszłości.

Obniżenie oceny

Ocena półroczna lub roczna może zostać obniżona o jeden stopień w przypadku:

- częstych braków stroju sportowego,
- niesystematycznego ćwiczenia,
- sporadycznego uczestniczenia w sprawdzianach kontrolno-oceniających,
- braku zaangażowania w czasie lekcji,
- niskiego poziomu kultury osobistej,
- innych przejawów negatywnej postawy wobec zajęć wychowania fizycznego.

Zwolnienia z zajęć WF

- Uczeń może zostać zwolniony z zajęć wychowania fizycznego decyzją administracyjną dyrektora szkoły na podstawie opinii lekarskiej o ograniczonych możliwościach uczestniczenia w tych zajęciach.
- Zwolnienie obowiązuje na czas określony w opinii lekarskiej (podstawa prawna: Rozporządzenie

MEN z dnia 22.02.2019 r.).

- W przypadku zwolnienia ucznia na okres uniemożliwiający wystawienie oceny semestralnej lub rocznej, nauczyciel wpisuje w dokumentacji ocenę: „zwolniony” albo „zwolniona” (podstawa prawna: Rozporządzenie MEN z dnia 22.02.2019 r.).

Brak ocen z powodu nieobecności

- Uczeń, który opuścił z własnej winy lub nie ćwiczył w 51% i więcej obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, otrzymuje ocenę niedostateczną na koniec półrocza lub roku szkolnego.
- Rada pedagogiczna szkoły, w której uczeń nie uczestniczył w wymaganej liczbie zajęć, może ustalić dla ucznia egzamin klasyfikacyjny.
- Egzamin klasyfikacyjny obejmuje:
 - zadania teoretyczne – dotyczące wiadomości z zakresu wychowania fizycznego,
 - zadania praktyczne – dotyczące umiejętności ruchowych, które były przedmiotem nauczania w danym semestrze lub roku szkolnym.
- Oceny cząstkowe za określony poziom wiadomości, umiejętności i kompetencji społecznych będą realizowane według skali ocen zawartej w Statucie Szkoły.

DODATKOWE WYMAGANIA NA OCENĘ PÓŁROCZNAŁUB ROCZNAŁ

Wychodząc naprzeciw zapisom nowej podstawy programowej wychowania fizycznego, wśród dodatkowych kryteriów, które można uwzględnić przy podniesieniu uczniowi oceny na koniec pierwszego półrocza lub roku szkolnego, są:

- a) współorganizacja szkolnego lub międzyszkolnego wydarzenia sportowego, np. Dzień Sportu, turnieje i rozgrywki w sportach zespołowych i indywidualnych,
- b) prowadzenie przynajmniej jeden raz w półroczu rozgrzewki oraz przygotowanie konspektu takiej rozgrzewki,
- c) dokumentowanie swojej aktywności fizycznej za pomocą aplikacji internetowych lub dzienniczka treningowego,
- d) podejmowanie działań promujących aktywność fizyczną w środowisku szkolnym lub lokalnym (otoczenie ucznia),
- e) udział w masowych imprezach sportowo-rekreacyjnych o charakterze lokalnym lub ogólnopolskim, np. biegi uliczne, rajdy rowerowe, aktywne formy turystyki pieszej itp.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- aktywnie uczestniczy we wszystkich zajęciach WF i zawsze jest przygotowany,
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych lub angażuje się w działalność sportową poza szkołą,
- wykazuje bardzo wysoki poziom sprawności fizycznej,
- zna i stosuje zasady bezpieczeństwa oraz fair play,
- wyróżnia się kulturą osobistą, współpracą w grupie i pomocą innym uczniom,
- posiada wiedzę teoretyczną z zakresu kultury fizycznej, zdrowia, higieny i sportu.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach WF, jest zawsze przygotowany,
- wykonuje wszystkie zadania z zaangażowaniem i dużą sprawnością,
- zna i stosuje zasady bezpieczeństwa,
- chętnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły,
- dba o zdrowie i sprawność fizyczną również poza lekcjami.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- regularnie uczestniczy w zajęciach WF (sporadyczne nieprzygotowania),
- wykonuje ćwiczenia na miarę swoich możliwości,
- stara się poprawiać wyniki i sprawność,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i współpracuje w grupie,
- ma pozytywny stosunek do zajęć ruchowych.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- uczestniczy w większości zajęć, ale nie zawsze z pełnym zaangażowaniem,
- wykonuje ćwiczenia w minimalnym stopniu, bez widocznej chęci poprawy,
- nie zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa lub dyscypliny,
- jego sprawność fizyczna jest przeciętna lub poniżej przeciętnej.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- uczestniczy w zajęciach nieregularnie, często nieprzygotowany,
- unika wysiłku fizycznego, nie wykazuje chęci poprawy,

- jego sprawność fizyczna jest niska,
- łamie zasady bezpieczeństwa lub przeszkadza w zajęciach,
- wykazuje brak zainteresowania kulturą fizyczną.

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- często opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia lub odmawia udziału,
- nie wykonuje ćwiczeń, nie współpracuje z grupą,
- nie przestrzega zasad bezpieczeństwa, naraża siebie i innych,
- nie wykazuje żadnego zainteresowania aktywnością fizyczną

11. Religia

Uczeń :

- Zna modlitwę „Wierzę w Boga Ojca Wszechmogącego” i rozumie jej sens.
- Potrafi wskazać, że Bóg jest Stwórcą świata i Ojcem wszystkich ludzi.
- Zna podstawowe wydarzenia biblijne (np. stworzenie świata, życie Jezusa, Zesłanie Ducha Świętego).
- Rozumie, że Duch Święty działa w Kościele.
- Potrafi wskazać świętych jako wzory życia chrześcijańskiego.
- Umie rozróżnić dobro od zła i podejmuje próbę postępowania zgodnie z przykazaniami.

12. Informatyka

1. Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi

Uczeń:

- zna w podstawowym zakresie działanie komputera;
- rozróżnia elementy zestawu komputerowego;
- omawia przeznaczenie monitora, klawiatury i myszy;
- wymienia cechy środowiska graficznego;
- wie, czym jest system operacyjny;
- wie, na czym polega instalowanie i uruchamianie programów;
- wie, że nie wolno bezprawnie kopiować programów i kupować ich nielegalnych kopii;

2. Tworzenie rysunków w edytorze grafiki

Uczeń:

- rysuje wielokąty, korzystając z narzędzia **Wielokąt**;
- wie, jak zastosować narzędzie **Krzywa**;
- korzysta z narzędzia **Lupa** do powiększania obrazu;
- wykonuje odbicie lustrzane zaznaczonego fragmentu rysunku;
- tworzy proste rysunki z wykorzystaniem poznanych narzędzi malarskich i operacji na fragmentach rysunku;

3. Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera

Uczeń:

- korzysta z programu edukacyjnego przeznaczonego do tworzenia programów komputerowych;
- pisze programy, używając podstawowych poleceń, według opisu w podręczniku;
- tworzy program sterujący obiektem na ekranie;
- tworzy program realizujący projekt prostej historyjki według poleceń z ćwiczenia z podręcznika;
- zapisuje w wizualnym języku programowania proste historyjki, stosując polecenia powtarzania i polecenia sterujące obiektem na ekranie (w przód, w prawo, w lewo);

4. Tworzenie dokumentów tekstowych

Uczeń:

- pisze i formatuje tekst: zmienia krój, wielkość i kolor czcionki;
- wstawia do tekstu rysunek clipart, stosuje **WordArty** do wykonania ozdobnych napisów;
- wkleja do tekstu fragment rysunku, wykorzystując **Schowek**;
- korzystając z podanego w podręczniku przykładu, zmienia sposób otaczania obrazu tekstem zgodnie z poleceniem zawartym w ćwiczeniu;
- wstawia do tekstu prostą tabelę i wypełnia ją treścią;
- zapisuje dokument tekstowy w pliku;

5. Komunikacja z wykorzystaniem Internetu

Uczeń:

- zakłada konto pocztowe;
- pisze i wysyła listy elektroniczne stosując podstawowe zasady, np. pamięta o umieszczeniu tematu listu i podpisaniu się;
- zna i stosuje zasadę nieotwierania załączników do listów elektronicznych pochodzących od nieznanych nadawców;
- jest świadom istnienia wirusów komputerowych i rozumie, że należy stosować odpowiednie oprogramowanie, aby chronić komputer przed wirusami